

Massor att tala om

Det byggs en del i Helsingborg. Som du ju vet. Nya bostadsområden växer fram, lekplatser, utegym, ja, hela stadsdelar. Något som de flesta av oss kanske inte tänker lika mycket på, är det där grundarbetet som görs innan det nya kan byggas. Tusentals, ibland förorenade, kubikmeter jordmassor måste bort – och läggas någonstans. Var?

För några år sedan hade det raka svaret varit att flytta allt. Bort med kubik efter kubik till en deponi, med mängder av avgaser från dieseldrivna fordon till följd. Nu är svaret lite krokigare – för idag vet vi bättre. Anna, Hans och Magnus är några av dem som vet bäst.

Ju färre turer, desto bättre för klimatet

” Den största klimatnyttan är att vi slipper köra runt med all jord.

/ Hans

Hans: Helsingborg har tidigare haft gott om platser för förvaring av jordmassor, men att köra till deponier är en ändlig resurs. De senaste åren har vi börjat arbeta på nya sätt: istället för att frakta bort allt till en deponi, ser vi om vi kan återanvända en del av massorna till andra projekt. Det gäller även förorenad jord. Tack vare nya metoder kan vi bedöma om en del av jorden kan ligga kvar och täckas över, eller användas till projekt där den inte utgör någon risk. Översanering är sämre för klimatet. För varje ton vi kör bort behöver vi ersätta det med något annat. Nu lägger vi mer tid och energi på att utreda förorenade områden.

Anna: Vi gör ordentliga riskbedömningar och överväger vilka metoder som vi kan använda oss av för att reducera riskerna. Det finns tydliga regler för vilka halter som är acceptabla och lätt

förorenade massor kan läggas på större djup där de inte utgör någon fara. Vi vinner otroligt mycket genom att inte köra allt till deponi, både sett till kostnader och miljön. Det blir den sammantaget bästa miljönyttan.

Magnus: Genom att arbetet med masshantering idag sker i fler dimensioner, får vi en dubbel effekt. För det första återanvänder vi material och slipper införskaffa nytt. För det andra fyller vi inte på våra deponier i onödan utan kan nyttja utrymmet till sådant som måste förvaras där. Masshantering är en avgörande pusselbit för att Helsingborg ska nå sitt klimatmål.

Klimatsmart masshantering idag

- Vi återanvänder massor
- Deponierna används smartare
- Nya analysmetoder = lätt förorenad jord kan efter bedömning och eventuella åtgärder ligga kvar
- Färre turer = mindre utsläpp

Nya, avancerade kemtester

Hans: Det första exemplet på när vi började använda mer avancerade kemtester, är från när vi skulle bygga en förskola där det fanns föroreningar i marken. Det var helt enkelt olämpligt att bygga en förskola där. Två år senare, efter en fördjupad riskbedömning med nya analysmetoder, där vi mätte gas, grundvatten och hur mycket som sprids, kom vi fram till att det inte var så farligt som vi först hade trott.

Det slutade med sanering i vissa områden och övertäckning i andra. Istället för att behöva frakta bort 13 meter djupa lager, räckte det att ta bort 1,5 meter i vissa delar. Det handlar om enorma mängder som inte behövde fraktas bort – och

alltså bara en bråkdel av de avgaser som annars hade släppts ut.

Anna: Andra metoder kan vara att behandla föroreningar på plats, till exempel genom att hetta upp jorden och ta bort ångföroreningar. Ett annat sätt som vi undersöker är hur man med hjälp av biokol kan stabilisera jorden så att ämnena inte rör på sig.

Hans: Vi jobbar mycket med kemisk utvärdering, det vill säga hur ämnena ter sig i marken. Vi utgår från ämnenas kemiska och fysikaliska egenskaper. Är de stabila och håller sig inom gällande gränsvärden behöver vi inte sanera.

Vad i hela världen gör vi?

Klimatet är en hjärtefråga för oss på stadsbyggnadsförvaltningen. Det var ett prioriterat område i vår verksamhetsplan 2022 och det fortsätter att vara det 2023. Vad innebär det i praktiken? Vad i hela världen gör vi? Just det vill vi bli bättre på att berätta om, och vårt arbete med masshantering är först ut.

Anna Sorelius, miljöspecialist, Hans Gustavsson, miljöspecialist och Magnus Kjellsson, projektledare. Alla tre jobbar på projektenheten på stadsmiljöavdelningen.